

החליל פרק חמישי סוכה

נג:

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

יד א מ"י פ"ב מהלכות
ק"ט הלכה זו קמא
פסוק מ' עושיר' א"ח סומן
פ"א ט"ף ט'
ב ב מ"י פ"ו מהלכות
ג' הלכה זו ט'
ג ב מ"י ט' הלכה ז'
ז

הגהות הב"ח

(ב) ג' ו' ו' ו' ו' ו'
אמר הקוב"ה ויעשו:
(ג) ר"ש ד"ה משפט
ע"ל ו' ש"ו עומדים
פחה היכל ה' כעשרים
וחמשה איש אחוריהם
אל היכל ה' ו' ו' ו' ו'
והיה להם חמשה עשר
וחמשה עשר ו' ו' ו' ו'
נראה דקמא וזנה פחה
תקון:

רבינו חננאל

נשא אחיותיו ק"ל וחמשה
בעצמו ואמר מה לעשות
שלוש בין איש לאשתו
אמר הקוב"ה ויעשו:
הנכרי ימחה על המים
לעשות שלום בעולם
על אחת כמה וכמה.
כחב שם אחסא ושאר
אחרותא. נחח ושיטא.
אלפי גמירין. אמר דוד
ט"ו מעלות ואסוף לה
שלוש ט"ו אלפי גמירין.
קרא הנביא וכו'. וירושלמי
תנינן רב עליה דר' שילא.
קרא הנביא. כן כריות.
היכל ליה ר' שילא. קרא
תרגומא. אמר ליה רב
והנחיא כבתי כותב. כן
גבר על געילת שקרם.
איה לן למימר (קרא)
(כז) תרגומא. הגיע
לפעלה העשירית. דנחח
חמשה (אז לא) וקמא
אשריה. (אז לא נחח)
עשרה וקמא אחסאן.
תיקו. כחב אחוריהם אל
היכל ה' ויעשו קמא.
מלמד שהיו מספרין עצמן
ומתריין כלפי מעלה
ט"ו ועכשיו לא אומרם.
אנו ליה מודים. ולו
יעשו מילות. פתג'
אין מוחלין כמ"א הקדושה
במקדש ולא מוסיפין על
מ"ח מ"ו. פתג' דלא כר'
קמא. תרגומא ר' יהודה
אמר אין מוחלין פושע
ואין מוסיפין על י"ו.
ובמאי פליגי. פרישנא
ר' יהודה חשיב תקיעה
ותרועה ותקיעה אחת.
קמא שלשתן אחת הן
חשובות. הלך נמצאו
כששנין במשנתו כ"א
הם ל' יהודה בעו.
והמ"ח הם י"ו. ומפשי
טעמיהו בשמיעה זו מא'
טעמא קא חשיב שלשתן
כחתה. ומאי טעמא דתנא
אחת תרועה אחת ותקיעה
אחת. לכל אחת כתיב
עצמה. וחשיב לתקיעה
בכל יום כ"א וכבר שכת
בתוך חג מ"ח. ופשוטין
דכרי כל אחת מהן ואין
צריכין פירושא. אבל האי
דאמר רב כהנא אין בין

אחספא. מפני שהמקדש כולל יווד ואינו קף כדי שירד ויטע על הנקב וכאגדת דספר שמואל מפורש שמאלו דוד על פני נקב המהוה וכמוכז בו שהיה עם משפת ימי נראשית: **לעשות שלום בין איש לאשמו.** לנזוק את הסוטה ואם טוהרה היא יהא שלום ביניהם: **שמי שנכתב בקדושה.** שכתב במגילה ית' ה' אומן וגו' דכתיב וכתיב את האלות האלה וגו' (במדבר ה'): **כמה דמידלי עמי מירעב עמלא.** כמה שהמהוה גבוה וסמוך לרצן ממלחמה העולם והארץ ממלחמה פירוטת: **אמר.** ט"ו

רבי יהודה כבר תקיעה ותרועה ותקיעה אחת היא. מכאן ראיה לפירוש הקונטרס דפרק כמה מדליקין (שנת דף לה: וס) גבי שש תקיעות בע"ש שכולן נספר תקיעה ותרועה ומקיעה והא דקמתי המס החמיל לתקוע תקיעה שניה תקיעה לאו דוקא דתרועה היא דהא קמתי מתנימין שלש להנטייל את העם ממלאכה ור' יהודה לא חשיב לה אלא אחת ואע"ג דלמרינן בשמעמין לרבי יהודה אין בין תקיעה לתרועה ומקיעה ולא כלום לאו אכיליה קאי דהן להנטייל את העם מן המלאכה היה שהות גדול בין זו לזו כדלמר כסוף כמה מדליקין (ג"ו ס):

אחספא ונשריה בתהומא ומנח ליכא דקאמר ליה מידי אמר דוד כל דידע למימר ואינו אומר יחנק בנרונו נשא אחיותיו ק"ל בעצמו וזמה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים לעשות שלום לכל העולם כולו על אחת כמה וכמה אמר ליה שרי כתב שם אחספא ושדי לתהומא ונחית תהומא שיתסר אלפי גרמידי כי חזי הנחית טובא אמר כמה דמידלי טפי מירעב עלמא אמר חמושי עשרה מעלות ואסקיה ממוסר אלפי גרמידי ואקמיה באלפי גרמידי אמר עולא ש"מ סומא דאורמא אלפי גרמידי והא חזינן דכרינן פורתא ורנפקי מיא אמר רב משרשיא ההוא מסולמא דפרת:

ועמדו כהנים בשער העליון שיווד כו': בעי ר' ירמיה למעלה עשירית דנחית חמשה וקאי אעשרה או דלמא דנחית עשרה וקאי אחמשה תיקו ו' תנו רבנן ממשמע שנאמר ופניהם קדמה איני יודע שאחוריהם אל היכל ה' אלא מה תלמוד לומר אחוריהם אל היכל ה' מלמד שהיו פורעין עצמן ומתריין כלפי מטה: אנו ליה וליה עינינו כו': איני ו' והאמר רבי זירא כ"ל האומר שמע שמע כאילו אמר מודים מודים אלא הכי אמרי המה משתחווים קדמה ואנו ליה (אנחנו מודים) ועינינו ליה מילחות: **בתנאי** ו' אין פורתין מעשרים ואחת תקיעות במקדש ואין מוסיפין על ארבעים ושמונה בכל יום היו שש עשרים ואחת תקיעות במקדש שלש לפתיחת שערים ותשע לתמיד של שחר ותשע לתמיד של בין הערבים ובמוספין היו מוסיפין עוד תשע ובערב שבת היו מוסיפין שש ושלש להבטיל את העם ממלאכה ושלש להבדיל בין קדש לחול ערב שבת שבתוך החג היו שש ארבעים ושמונה שלש לפתיחת שערים שלש לשער העליון ושלש לשער התחתון ושלש למילוי המים ושלש על גבי מזבה תשע לתמיד של שחר ותשע לתמיד של בין הערבים ותשע למוספין שלש להבטיל את העם מן המלאכה ושלש להבדיל בין קדש לחול: **גמ'** ו' מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא ר"י אומר הפוחה לא יפחות משבע והמוסף לא יוסיף על שש עשרה במאי קא מפלגי ר"י סבר תקיעה תרועה תקיעה אחת היא ורבנן סברי תקיעה לחוד ותרועה לחוד מ"ט דרבי יהודה אמר קרא ונתקעתם תרועה (וכתיב תרועה יתקעו הא כיצד תקיעה ותרועה אחת היא) ורבנן ההוא לפשוטה לפנייה ולאחריה הוא דאתא (ור' יהודה לפנייה ולאחריה נפקא ליה משנית) ורבנן מאי מעמיניהו דכתיב ובהקדיל את הקהל תתקעו ולא תרעו ואי ס"ד תקיעה תרועה אחת היא אמר רחמנא פלגא דמצוה עביד ופלגא לא עביד ור' יהודה ההוא לסימנא בעלמא הוא דאתא ורבנן סימנא הוא ורחמנא שוויה מצוה כמאן אזלא הא דאמר ר' רב כהנא אין בין תקיעה לתרועה ולא כלום כמאן כרבי יהודה (אי רבי יהודה) פשיטא מהו

כשקדש היום יהודיע שהשכה יש מעמה חיוב שקילה נמלאכה: **שלש לפתיחת שערים.** כמו בכל יום. שבעה עשרים היו צעורה: **שלש לשער העליון.** דלמנן לעיל (נא: קרא) הגבר תקעו והריעו ותקעו: **שלש לשער התחתון.** דלמנן לעיל (נא) הגיעו לעורה תקעו והריעו ותקעו והיו מאריכין כהן עד שהגיעו לשער היואל למורח והוא שער התחתון. וינגמלא (נד: מפרש אמאי לא חשיב שלש של מעלה העשירית: **שלש למילוי המים.** אחר שמלאו ושזו וזאל להן לעורה דרך שער המים ותנן לעיל בפרק לולב וערבה (דף מה.) הגיעו לשער המים תקעו והריעו ותקעו: **שלש לגבי מזבה.** כשזקקין את הערבה כדמנן בפרק לולב וערבה לעיל (דף מה.) חוקפין את הערבה כזדי המונח ותקעו והריעו ותקעו: **גמ'** אחספא היא. מליה אחת הן וחדא חשיב להו: **ה"ג מ"ט דר"י דכתיב ותקעו תרועה אלמא תרועה היינו תקיעה.** כלומר מדקרי לתרועה תקיעה שמה מונה חדא היא: **היה לפשוטה לפנייה ופשוטה לאחריה.** מהכא ילפינן לה כראש השנה (דף לה.) דכתיב ותקעו והדר תרועה והדר כתיב תרועה יתקעו כלומר אחר התרועה יתקעו: **הכא לסימנא בעלמא הוא.** היה תקיעה שהיא להקדיל את העם אלא לסימן משה רוצה לדבר אליהם ואינה מורה: **רחמנא שוויה מורה.** שמלוים להקדיל כסיומן זה ולא נחמרי: ולא כלום. לא היה מפסיק ביניהם אלא כדי נשימה מהו

אלמא לתרועה קרי תקיעה ולתקיעה תרועה (נא.) לפשוטה לפנייה ולאחריה. דמהכא נפקא פשוטה לפנייה דכתיב ותקעו והדר תרועה. ופשיטה לאחריה דכתיב תרועה והדר תקעו. ועליון כל חדא מזהו נאמרי נאמרי לסימנא מטה ניהו ולא נאמרי לסימנא (נא.)

6) וסנת קמא. מסות יל.
גמרי טו: עולין קמא.
7) ובי העוקן וקא ונני
מיל פ"י מפסיק המים
ועולין ע"י מוספות ככרות
מד: ד"ה לא וכו' העוקן
ונבעי מלא. 8) ויחל ט.
קדושין ע"ג. 9) דכרטיב.
מגילה כה. 10) ופריין י.
11) שנת קד: 12) ופריין י.
13) וספספא פ"ד ה"ה.
14) ר"ל מ"ו ויהי אלמא
15) תרועה ותקיעה אחת היא
וע' רש"י. 16) ופריין י.
17) ר"ת מ"ו.

תורה אור השלם

1. וקא אתי אל חזר בות י' הפנימית ודעה פחה היכל ה' בין האולם וביך והמונח כעשרים וחמשה איש אחוריהם אל היכל ה' ופניהם קדמה ודעה משתחווים קדמה לשמע.
2. ותקעו תרועה ונסעו המזרחות הוציאו קדמה במדבר י' ה' ובדקדוק את הקהל תתקעו ולא תרעו. ברכות י'

מוסף רש"י

נשא אחיותיו ק"ל וחמשה בעצמו ואמר מה לעשות שלום בין איש לאשתו אמר הקוב"ה ויעשו: **הנכרי ימחה על המים לעשות שלום בעולם על אחת כמה וכמה.** כחב שם אחסא ושאר אחרותא. נחח ושיטא. אלפי גמירין. אמר דוד ט"ו מעלות ואסוף לה שלוש ט"ו אלפי גמירין. קרא הנביא וכו'. וירושלמי תנינן רב עליה דר' שילא. קרא הנביא. כן כריות. היכל ליה ר' שילא. קרא תרגומא. אמר ליה רב והנחיא כבתי כותב. כן גבר על געילת שקרם. איה לן למימר (קרא) (כז) תרגומא. הגיע לפעלה העשירית. דנחח חמשה (אז לא) וקמא אשריה. (אז לא נחח) עשרה וקמא אחסאן. תיקו. כחב אחוריהם אל היכל ה' ויעשו קמא. מלמד שהיו מספרין עצמן ומתריין כלפי מעלה ט"ו ועכשיו לא אומרם. אנו ליה מודים. ולו יעשו מילות. פתג' אין מוחלין כמ"א הקדושה במקדש ולא מוסיפין על מ"ח מ"ו. פתג' דלא כר' קמא. תרגומא ר' יהודה אמר אין מוחלין פושע ואין מוסיפין על י"ו. ובמאי פליגי. פרישנא ר' יהודה חשיב תקיעה ותרועה ותקיעה אחת. קמא שלשתן אחת הן חשובות. הלך נמצאו כששנין במשנתו כ"א הם ל' יהודה בעו. והמ"ח הם י"ו. ומפשי טעמיהו בשמיעה זו מא' טעמא קא חשיב שלשתן כחתה. ומאי טעמא דתנא אחת תרועה אחת ותקיעה אחת. לכל אחת כתיב עצמה. וחשיב לתקיעה בכל יום כ"א וכבר שכת בתוך חג מ"ח. ופשוטין דכרי כל אחת מהן ואין צריכין פירושא. אבל האי דאמר רב כהנא אין בין